

Sluttrapport

Kultur for utdanningskvalitet - emnenivå

Prosjektleder: Monika Forsbring

Dato: 08.07.2025

Sluttrapport for

Kultur for utdanningskvalitet - emnenivå

Forfatter: Monika Forsbring

Tittel	Beskrivelse	Input fra
Prosjektnummer	Hvor finner man prosjektdokumentene	Mandatet

Prosjektdokumentene lagres i en egen kanal for prosjektet under Teams for Utdanningskvalitetsutvalget (UKU).

Bakgrunn	Hvorfor prosjektet ble iverksatt (bakgrunn og begrunnelse)	Mandatet
----------	--	----------

Prosjektet inngår i det strategiske temaet *Styrke studentengasjementet og studentenes påvirkning på studie- og læringsmiljø* i høgskolens aktivitetsplan, der det står følgende:

«Studenter som engasjerer seg, både i samfunnet generelt og i utviklingen av studie- og læringsmiljø på høgskolen, er en forutsetning for å kunne tilby attraktive kandidater og attraktive studier. Aktiv bruk av studentevalueringer som en del av det systematiske kvalitetsarbeidet og tydelige arenaer for studentinvolvering, i så vel studieutvikling som utvikling av læringsmiljøet, er gode virkemidler for økt engasjement. ... Arbeidsgruppa som er nedsatt for å se på prosessen rundt emneevalueringer og kultur for utdanningskvalitet, fortsetter arbeidet i 2024 og forslag til endringer i prosess og innhold forventes ferdigstilt i løpet av året.»

I høgskolens kvalitetsrapport for utdanning 2022-2023 er videreutvikling av kvalitetssystemet løftet frem som et fokusområde/tiltak. Dette prosjektet er en oppfølging av dette tiltaket, og tar for seg utvikling av systemet og kvalitetskulturen på emnenivå.

Følgende er beskrevet under tiltaket (som gjelder emnenivå) i høgskolens kvalitetsrapport:

«Det har kommet flere behov i fakultetenes kvalitetsrapportering som handler om videreutvikling av ulike deler av høgskolens kvalitetssystem for utdanning. Det etterlyses et bedre grunnlag i arbeidet med kvalitetsutvikling generelt og et behov for mer standardisert emneevaluering. Dette støtter opp om det påbegynte arbeidet i UKU med å videreutvikle retningslinjene og ressursene for emneevaluering. ... Det etterlyses dessuten en tydeliggjøring av studenters/studenttillitsvalgte rolle i forhold til emnerapporter og studieprogramrapporter. Det samme gjelder emneansvarliges rolle i forhold til programansvarlig. Det ønskes også at godkjenning, tilbakekobling og avvikshåndtering blir belyst spesifikt i det videre utviklingsarbeidet.»

Effekt mål	Hva ønsker man å oppnå? Inntreffer ofte etter prosjektet og kan ofte knyttes til strategiske mål.	Mandatet
------------	---	----------

Studentevalueringer skal brukes aktivt som en integrert del av høgskolens systematiske kvalitetsarbeid.

Evalueringskjemaet *Studenters sluttevaluering av emne* skal gi grunnlag for å se utvikling over tid og på tvers av emner. Evaluering skal være et viktig grunnlag for læring og utvikling og bidra til bedre læringsmiljø og økt læringsutbytte for studentene, og til faglig utvikling av undervisningen for de vitenskapelig ansatte.

Det skal være tydelig hvor og hvordan studentene skal involveres i kvalitetsarbeidet på emnenivå, både når det gjelder evaluering og rapportering av utdanningskvaliteten i emnene. Åpenhet i evalueringsprosessen skal styrke studentenes opplevelse av medvirkning.

Det skal være en god kultur for å jobbe med utdanningskvalitet på høgskolen, noe som også vil medføre økt engasjement blant studentene i utvikling av studie- og læringsmiljø.

Resultat	Beskriv hvordan prosjektet har oppfylt målsettingene	
Prosjektet har resultert i utviklingen av flere produkter og ressurser med bred involvering. Utdanningskvalitetsutvalget (UKU), Læringsmiljøutvalget (LMU) og Studentparlamentet har vært informert om og involvert i prosjektet. Fakultetenes ledergrupper, ulike fagmiljøer og fagansatte har bidratt med innspill og testet løsninger underveis i prosessen. En oversikt over produktene og ressursene som har blitt utviklet, finnes nederst på side 8. På side 9 er det en oversikt over anbefalinger og tiltak som skal følges opp etter prosjektets avslutning for å sikre at effektmålene oppfylles i størst mulig grad. Følgende er en gjennomgang av prosesser, innspill, diskusjoner og vurderinger som har ledet frem til ferdigstillingen av produktene og ressursene, samt til anbefalingene for videre arbeid. Emnerapport og <i>Students evaluering av emnet</i> (kalt <i>Students sluttevaluering av emne</i> i prosjektperioden) I løpet av prosjektet har det blitt utviklet et standardisert skjema for (slutt)evaluering av emne, kalt <i>Students evaluering av emnet</i>, samt en ny mal for emnerapporten. Prodekaner utdanning har hatt en sentral rolle i dette arbeidet, både i utviklingen av malene og i dialogen med fakultetenes ledergrupper og fagansatte. Både (slutt)evalueringen og emnerapporten ble gjennomgått i to runder med tilbakemeldinger og revisjoner våren 2024. Fakultetenes ledergrupper ga skriftlige tilbakemeldinger i mars 2024, og i noen tilfeller ble det også innhentet kommentarer fra fagmiljøene. Deretter testet 14 emneansvarlige fra de ulike fakultetene (slutt)evalueringen og den nye malen for emnerapporten. Disse ga sine tilbakemeldinger i et felles digitalt møte i juni 2024. Etter revisjon av dokumentene i august 2024, ble de publisert på høgskolens nettsider under <i>Kvalitetssystem for utdanning</i>. For å samle ytterligere erfaringer med <i>Students sluttevaluering av emne</i>, ble skjemaet brukt ved fire studieprogrammer studieåret 2024-2025. Tilbakemeldinger fra emne- og studieprogramansvarlige ved disse programmene førte til at arbeidsgruppa gjorde ytterligere justeringer i evalueringsskjemaet i mai 2025. I samme runde ble også malen og veilederen for emnerapporten presisert for å redusere omfanget av rapporteringen. Emnerapportering er en etablert del av høgskolens kvalitetssystem for utdanning, der emneansvarlig leverer en rapport til studieprogramansvarlig etter hver emnegjennomføring. Den nye malen for emnerapporten ble gjeldende fra studieåret 2024-2025, med mindre justeringer fra studieåret 2025-2026 (se vedlegg 1 og 2 for siste versjon av henholdsvis mal og veileder for emnerapport). Malen for emnerapporten ble revidert etter tilbakemeldinger fra studieprogramansvarlige, som etterlyste bedre sammenheng mellom emnerapporten og studieprogramrapporten. Den nye malen inkluderer kvalitetskomponenter som nå er gjennomgående i rapportene på alle nivåer (emne-, studieprogram-, fakultet- og institusjonsnivå). Malen skiller også tydelig mellom tilbakemeldinger fra studentene og undervisernes vurderinger av kvaliteten i emnet, noe flere testbrukere trakk frem som positivt våren 2024. Tilbakemeldingene viste også at det var en god sammenheng mellom spørsmålene i <i>Students sluttevaluering av emne</i> og den nye malen for emnerapporten. Samtidig meldte flere emneansvarlige at malen og veilederen var for omfattende og tidkrevende, særlig delen om «Undervisernes vurdering av kvaliteten i emnet». For å redusere omfanget, ble det fra studieåret 2024-2025 presisert at underviserne kun skal reflektere rundt kvalitetsområder som er relevante for emnet. Fra studieåret 2025-2026 skal emneansvarlige som et minimum reflektere rundt tre områder: læringsmiljøkvalitet, undervisningskvalitet og resultat-kvalitet. Noen emneansvarlige meldte at enkelte kvalitetsområder var ukjente begreper. Strukturen og begrepsbruken ble likevel beholdt for å opprettholde sammenhengen mellom rapportene på de ulike nivåene. Eksempelene på temaer skal bidra til at de emneansvarlige forstår hva de ulike kvalitetsområdene innebærer, og hjelpe til med forståelse av begrepet utdanningskvalitet i høgskolens kvalitetssystem for utdanning.		

Formålet med emnerapporteringen ble diskutert underveis i prosjektet, og behovet for en tydeliggjøring ble løftet frem. Følgende formulering ble derfor lagt inn på høgskolens nettside under [Kvalitetsarbeid på emnenivå](#): «Formålet er både å bidra til kvalitetsutvikling og å ivareta behovet for dokumentasjon.» I henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3-5 skal universiteter og høyskoler «ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten». Forskrift til universitets- og høyskoleloven § 1-7 krever også at systemet minst består av «institusjonens rutiner for systematisk kontroll med, og videreutvikling av, kvaliteten i studietilbudene, herunder rutiner for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av kvalitetsarbeidet...»

Studenters evaluering av emnet består av åtte avkrysningsspørsmål/påstander og fire åpne spørsmål. Emneansvarlig har mulighet til å inkludere egne spørsmål etter behov. Evalueringen er strukturert rundt tre temaer: «Egeninnsats, undervisning og læring», «Informasjon og organisering» og «Kommunikasjon og samarbeid», sammen med et siste spørsmål under «Øvrige innspill» for å innhente tilbakemeldinger om ting som har fungert spesielt bra (se vedlegg 3 for det fullstendige evalueringsskjemaet). Det siste spørsmålet ble lagt til helt avslutningsvis i prosjektet.

Evalueringen er anonym og skriftlig. Studentene oppfordres til ikke å kommentere eller navngi enkeltpersoner i sine svar. Det informeres om at resultatene vil følges opp gjennom dialog mellom studentene og emneansvarlig. Formålet med dette er å gi emneansvarlig mulighet til å få mer detaljert informasjon om tilbakemeldingene, og å sikre at studentene i større grad vil oppleve at deres tilbakemeldinger blir tatt på alvor og bidrar til videreutvikling av emnet. Refleksjon rundt resultatene kan også bidra til studentenes læring, selv om de ikke direkte får nytte av eventuelle endringer.

Emneansvarlige som testet *Studenters sluttevaluering av emne* våren 2024, ga i hovedsak positive tilbakemeldinger. Noen uttrykte skepsis rundt spørsmålene knyttet til læringsutbyttebeskrivelsen. Disse spørsmålene ble derfor omformulert, men begrepet læringsutbytte ble beholdt, med en tydelig forklaring i starten av evalueringen. Noen mente flere temaer burde inkluderes, men siden målet var å ha en relativt kort evaluering, ble ingen nye temaer lagt til. Emneansvarlige ble oppfordret til å supplere med ekstra spørsmål hvis nødvendig.

Høsten 2024 brukte 21 emneansvarlige på fire studieprogrammer *Studenters sluttevaluering av emne*. Blant de 16 som ga tilbakemeldinger i nettskjema, hadde én fjerdedel delt resultatene med studentene i etterkant. De fleste hadde imidlertid delt eller diskutert resultatene med andre undervisere i emnet og/eller studieprogramansvarlig. Mange påpekte at sluttevalueringen er viktig for å videreutvikle emnet. Samtidig ble det observert en lavere svarprosent når evalueringen ble gjennomført etter eksamen. Dette støtter anbefalingen om å gjennomføre evalueringen før eksamen og avsette tid i undervisningen til dette.

Basert på tilbakemeldinger ble det gjort noen justeringer i *Studenters sluttevaluering av emne* mot slutten av prosjektet. Navnet ble endret til *Studenters evaluering av emnet* for å forhindre misforståelser om tidspunkt for evalueringen, da den er ment å gjennomføres mens undervisningen fortsatt pågår. Slik vil det være mulig å ha en oppfølgende dialog mellom studentene og emneansvarlig.

HiØ Videre har erfaring med bruk av et standardisert skjema for emneevaluering i alle sine studietilbud. Skjemaet sendes ut av administrasjonen, og resultatene deles med emneansvarlige, studieprogramansvarlige og leder for HiØ Videre. Selv om det var noe motstand da dette ble innført, har de emneansvarlige tilpasset seg ordningen. HiØ Videre har revidert sitt evalueringsskjema for å inkludere spørsmålene fra *Studenters evaluering av emnet*.

I høgskolens kvalitetssystem for utdanning er formålet med emneevaluering å gi emneansvarlig og studentene en mulighet for dialog og tilbakemelding underveis i emnet, samt sikre kontinuerlig utvikling. Kvalitetsutvikling står sentralt, men det er også viktig å vurdere balansen mellom kvalitetssikring og kvalitetsutvikling (se figur 1). Malene og ressursene som er utviklet i dette prosjektet, har som hovedmål å fremme kvalitetsutvikling, med studentene som aktive deltakere i prosessen.

Studenters evaluering av emnet kan gi emneansvarlige innspill til den løpende videreutviklingen av emnet. Dette spørreskjemaet er inkludert i ressursen *Evaluering for læring og utvikling* som omtales under. Denne inneholder i tillegg eksempler på evalueringsmetoder som kan benyttes underveis i emnet.

Figur 1 – Balansegang mellom kvalitetssikring og kvalitetsutvikling (fra presentasjon av Iris Borch (UiT) for UKU 11.03.2024)

Ressurssiden *Evaluering for læring og utvikling*

Seksjon for pedagogisk utvikling og læring (PULS) har som en del av prosjektet, utviklet en ressurside kalt [Evaluering for læring og utvikling](#). Formålet med denne siden er å styrke kvaliteten på evalueringspraksis ved høgskolen for både undervisere og studenter, og å bidra til økt kvalitet i arbeidet med utdanningskvalitet. Ressurssiden omhandler evaluering som tema i høyere utdanning og inkluderer beskrivelser og eksempler på ulike evalueringsmetoder.

UKU har gitt innspill på ressursen *Evaluering for læring og utvikling*. Etter utvalgets anbefaling ble ressurssiden publisert høsten 2024, selv om den ikke var helt ferdig. PULS videreutvikler og oppdaterer ressursen fortløpende, og alle som ønsker å bidra kan kontakte seksjonen.

De emneansvarlige som benyttet *Studenters sluttevaluering av emne* høsten 2024, ble spurt om de kjente til ressurssiden *Evaluering for læring og utvikling*. Av de 16 som svarte på undersøkelsen, var det fem som var kjent med ressursen. Dette viser at det fortsatt er behov for å gjøre ressurssiden bedre kjent blant de emneansvarlige.

Involvering og tilbakemelding fra tillitsvalgte studenter

I tillegg til studentrepresentanter i arbeidsgruppa, har Studentparlamentet vært informert om og involvert i prosjektet. Studentrepresentanter i UKU og LMU har gitt innspill når temaer tilknyttet prosjektet har blitt diskutert i utvalgsmøtene.

Flere av prosjektets temaer har sammenfalt med fokusområder for LMU studieåret 2024-2025. Dette inkluderer studentenes mulighet til å gi tilbakemelding underveis i emnet, hvordan emneevalueringer følges opp og meldes tilbake til studentene, og opplæring av tillitsvalgte studenter i medvirkning. Studentrepresentanter i LMU har særlig påpekt viktigheten av at studentene får god informasjon om prosesser og rutiner for emneevaluering og rapportering.

I februar 2025 sendte studentleder ut et nettskjema for å innhente tilbakemeldinger fra studentene om deres erfaringer med emneevaluering og forslag til forbedringer. Undersøkelsen ble hovedsakelig besvart av studentråd og tillitsvalgte studenter, og det kom inn totalt 25 svar. (Se en kort oppsummering av tilbakemeldingene i vedlegg 4.) Tilbakemeldingene har blitt inkludert i diskusjoner i både fakultetenes ledergrupper og i arbeidsgruppa, og har bidratt til forbedringspunkter for å styrke studentenes opplevelse av medvirkning.

Opplæring av tillitsvalgte studenter

Opplæring av programtillitsvalgte studenter har vært en del av prosjektet. En arbeidsgruppe med administrativt ansatte og rådsmedlemmer (tillitsvalgte studenter) har utviklet et nytt opplæringsopplegg for programtillitsvalgte, som ble brukt første gang høsten 2024. Temaer som evaluering og medvirkning var inkludert i opplæringen, og det har i etterkant blitt utviklet en digital [håndbok for programtillitsvalgte](#). Håndboken fremhever emne- og studieprogramevalueringer som en viktig arena for studentmedvirkning. Den oppfordrer programtillitsvalgte til å

etterspørre resultater fra evalueringer dersom disse ikke tilbakeføres til studentene, og til å oppmuntre medstudenter til å delta i evalueringer og bidra i dialoger om resultatene.

Krav til emneevaluering

I henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3-5 skal studentevalueringer inngå i universiteter og høyskolars interne system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Videre spesifiserer forskrift til universitets- og høyskoleloven § 1-7 at systemet minst skal bestå av «d. beskrivelse av institusjonenes rutiner for studentevalueringer...».

Høgskolens kvalitetssystem for utdanning viser til flere former for studentevalueringer, inkludert emneevalueringer. I systembeskrivelsen står det: «Emneevalueringer ved gjennomføring av hvert emne. Formålet er å gi emneansvarlig og studentene en mulighet for dialog og tilbakemelding underveis samt sikre løpende videreutvikling av emnet.» På høgskolens nettsider presiseres dette ytterligere: «Ved HiØ står emneansvarlig fritt til å velge metode for evaluering og skal sørge for at det gjennomføres en eller flere evalueringer underveis og/eller etter at emnet er gjennomført.»

Det har vært diskusjoner internt i arbeidsgruppa, med fakultetenes ledergrupper og med Studentparlamentet om hvorvidt det bør være krav til bruk av både underveis- og sluttevaluering, samt om *Students evaluering av emnet* skal benyttes som (slutt)evaluering i alle emner (eventuelt hvert andre år).

Studentparlamentet støttet bruk av *Students evaluering av emnet* som (slutt)evaluering i alle emner, og trakk frem fordelene ved anonyme spørreskjemaer. De mente at emneevaluering bør presenteres og gjennomføres i undervisningen, ikke bare sendes på e-post, og at det må settes av tid til dette i undervisningen. Underveisevaluering/ midtveisevaluering ble også ansett som viktig for å kunne gjøre justeringer underveis i emnet.

Fakultetenes ledergrupper hadde ulike syn på forslaget om å innføre krav til både underveis- og sluttevaluering. Ledergruppa ved Fakultet for lærerutdanninger og språk (LUSP) foretrekker å ikke innføre krav om begge typer evalueringer. De ønsker primært bare krav til sluttevaluering, men med klare retningslinjer for når den skal gjennomføres. Hvis *Students evaluering av emnet* skal benyttes, mener ledergruppa ved LUSP at den ikke bør benyttes oftere enn hvert andre år. Ledergruppa ved Fakultet for helse, velferd og organisasjon (HVO) støtter krav om en form for underveisevaluering i alle emner hver gang de gjennomføres, helst som en dialogbasert prosess, og sluttevaluering hvert annet år. Ledergruppa ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi (IIØ) ønsker ikke krav til sluttevaluering av emner, men foreslår i stedet å erstatte disse med en felles semesterevaluering som studieprogramansvarlig har ansvar for å utføre. Samtidig ønsker IIØ å oppfordre flere fagansatte til å gjennomføre underveisevaluering.

Ut fra disse tilbakemeldingene konkluderte arbeidsgruppa med at det foreløpig ikke bør gjøres noen endringer i de overordnede kravene til bruk av emneevaluering, men at *Students evaluering av emnet* kan være en anbefalt mal for skriftlig emneevaluering ved høgskolen. Arbeidsgruppa foreslår dessuten at det gjennomføres en pilot på IIØ med bruk av semesterevaluering studieåret 2025-2026.

Digitalt system for emneevaluering (og emnerapportering)

Prosjektet inkluderte opprinnelig en vurdering av om emneevaluering og emnerapportering kunne implementeres i UH-sak, som da var under utvikling. Da arbeidet med UH-sak ble avviklet, utgikk denne delen av prosjektet. Prosjektleder har i stedet undersøkt hvilke digitale systemer og verktøy andre UH-institusjoner bruker for emneevaluering.

Course Evaluation and Surveys (CES) er et digitalt verktøy for emneevaluering levert via Sikt. Dette verktøyet, som leveres av selskapet Watermark, er integrert med Canvas. Per januar 2025 hadde 12 institusjoner¹ avtale med Sikt om bruk av CES, hvor noen (UiA, UiS og USN) er svært aktive i videreutviklingen av systemet. Noen større institusjoner (UiO, UiT og OsloMet) avsluttet imidlertid sin avtale med Sikt i 2024. Prosjektleder har vært i kontakt med noen som jobber med CES ved Politihøgskolen, OsloMet og NMBU. Erfaringene fra disse institusjonene og fra Sikt indikerer at CES fungerer best og er mest nyttig når evalueringen gjennomføres felles og standardisert på mange emner.

NMBU, en institusjon av tilsvarende størrelse som HiØ, betaler rundt 25.000 dollar årlig i lisensavgift til Watermark, samt 20.000 kr i tjenesteavgift til Sikt. Dette utgjør totalt cirka 300.000 kroner (per 11. februar 2025).

Flere institusjoner som ikke bruker CES, fremhever Nettskjema som et verktøy for skriftlig emneevaluering. Nettskjema er opprinnelig utviklet som et undersøkelses- og forskningsverktøy, men UiO, som eier Nettskjema, har startet utviklingen av funksjonalitet som gjør det bedre egnet for emneevaluering. Det er utviklet en egen skjematype som heter *Emneevaluering* som sikrer rett innstilling for anonyme svar og som legger til rette for at man kan hente mottakerne direkte fra emne- eller eksamensregistrerte i FS. Det er også mulig å hente et skjema med forslag til evalueringsspørsmål. (Se [Emneevaluering i Nettskjema](#) ved UiO.) Foreløpig er noen av disse funksjonene kun tilgjengelige hos UiO, men det jobbes med et rammeverk som forhåpentligvis kan rulles ut til flere institusjoner². Kostnaden for bruk av disse ekstra funksjonene er foreløpig ukjent.

Arbeidsgruppa anbefaler at HiØ vurderer å ta i bruk de ekstra funksjonene som UiO utvikler, for å forbedre Nettskjema som verktøy for skriftlig emneevaluering. Per i dag oppleves det som krevende å dele evalueringsskjemaer og resultater mellom flere ansatte ved HiØ. Samtidig kan det bli mulig å legge *Studenters evaluering av emnet* inn som en tilgjengelig mal i Nettskjema. Dersom det på et senere tidspunkt blir aktuelt å gjennomføre felles standardisert evaluering av emner, vil arbeidsgruppa anbefale å teste CES i en pilotstudie.

Funksjonsbeskrivelse for emneansvarlig

Som en del av prosjektet ble funksjonsbeskrivelsen for emneansvarlig revidert. Hensikten var å:

- tydeliggjøre forventningene til emneansvarlig
- endre fokus fra det individuelle til det samhandlende
- fremme samarbeid mellom emneansvarlig og øvrige undervisere i emnet, samt på programmet som helhet
- fremme arenaer for dialog om kvalitetsutvikling
- tydeliggjøre ansvaret for utvikling av emnet i samarbeid med relevante aktører

Prodekaner utdanning har spilt en sentral rolle i dette arbeidet. Revidert utkast ble sendt til fakultetenes ledergrupper våren 2025 for tilbakemeldinger. Etter en gjennomgang av innspillene, ble det utført ytterligere justeringer før den endelige versjonen ble ferdigstilt. Planen er at denne skal tre i kraft fra 1. august 2025. (Se vedlegg 5 for funksjonsbeskrivelse for emneansvarlig per 01.08.2025.)

Tilbakemeldingssløyfa til studentene er tydelig beskrevet i funksjonsbeskrivelsen, og det understrekes at «Ved oppstart av emnet skal studentene få informasjon om hva som er endret som følge av tidligere kulls evaluering av emnet.», samt at «Underveis i semesteret forventes det at du gjennomfører emneevalueringer og diskuterer resultater og forbedringstiltak med relevante aktører (studenter, kollegaer, studieprogramansvarlig, koordinator etc.). Se *Evaluering for læring og utvikling...*». Det sistnevnte punktet har blitt endret fra et krav om å gjennomføre emneevaluering(er) til at dette også skal følges opp med diskusjoner og forbedringstiltak med relevante aktører. Det er lagt større vekt på kollegialt samarbeid og involvering av studentene i utviklingsarbeidet.

¹ Universitetet i Agder (UiA), Høgskolen i Molde, Nord Universitet, Norges Handelshøyskole (NHH), Norges idrettshøgskole (NIH), Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Norges musikkhøgskole (NMH), Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Universitetet i Stavanger (UiS), Høgskolen Kristiania, Politihøgskolen (PHS) og Dronning Maud Minne Høgskole (DMMH)

² Samtale med Ingeborg Fauske Ekdahl 28.02.2025

Avlyst workshop for studieprogramansvarlige

En sentral del av prosjektet var planleggingen av en workshop for studieprogramansvarlige, først høsten 2024, deretter våren 2025. På grunn av en krevende omstillingsprosess ved høghskolen, var det vanskelig å få tilstrekkelig deltakelse fra fakultetenes ledergrupper. Derfor ble workshopen avlyst to ganger, og prosjekteier besluttet at den ikke skulle gjennomføres i prosjektperioden. Noen av temaene som skulle diskuteres i workshopen, har likevel blitt fulgt opp på andre måter. Samtidig vurderes det som sannsynlig at workshopen kunne ha styrket prosjektets forankring i ledergruppene.

Riksrevisjonens rapport (Dokument 3:14 (2022-2023)) *Universiteta og høghskulane sitt arbeid med å vidareutvikle kvaliteten i studieprogramma* viser at det er mye god kvalitet i norsk høyere utdanning, men også at institusjonene har utfordringer med å tilrettelegge for utviklingsarbeid. Ofte avhenger dette arbeidet av innsatsen til ildsjeler og enkeltpersoner. Funnene i rapporten var tema på NOKUT-konferansen 2024: *Kvalitet i klemme? Hvordan tilrettelegge for kvalitetsutvikling*. Rapporten peker på at ledere på ulike nivåer må prioriterer utviklingsarbeid og fremme kollektivt kvalitetsarbeid i fagmiljøene, og det er viktig med møtearenaer for å diskutere utdanningskvalitet. Rollen som studieprogramleder er viktig for kulturbygging i fagmiljøene, og derfor har diskusjoner og tilbakemeldinger fra studieprogramansvarlige vært viktige underveis i prosjektet, og vil fortsatt være nødvendig etter prosjektets slutt.

Studentenes bidrag i utviklingsarbeidet ble også fremhevet som en verdifull ressurs. De trenger opplæring i hvordan de kan bidra og må motiveres til å ta en aktiv rolle. Det er viktig at studentene får tilbakemelding, ellers mister de interessen for å medvirke. Opplæring av tillitsvalgte studenter har vært en del av prosjektet. Medvirkning og tilbakemeldingssløyer skulle vært sentrale temaer på den avlyste workshopen. Dette har likevel blitt diskutert noe med ledergruppene og bør følges opp videre.

Resultater fra Omdømmekartlegging og Studiebarometeret

Omdømmekartleggingen utført av Apeland for HiØ våren 2024 viste at kun 40 % av studentene oppga at de er stolte av skolen og vil snakke positivt om den. Bare 38 % svarte at de helt sikkert foretrekker å studere videre ved skolen. På spørsmålet om hva HiØ kan gjøre for å bedre omdømme, var de tre mest valgte alternativene: «Bra lærere og undervisning» (17 %), «Forbedre studentmiljø og aktivitetstilbud» (11 %) og «Lytt mer og bedre» (6 %).

Studiebarometeret 2024 viser at HiØ skårer 0,2³ under nasjonalt gjennomsnitt på området «Faglig og sosialt læringsmiljø» og 0,5 under snittet på spørsmålet «Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys». Disse funnene underbygger behovet for økt studentinvolvering og bedre tilbakemeldingssløyer. Ved å styrke studentmedvirkning og synliggjøre hvordan evalueringer brukes til å forbedre undervisning og læringsmiljø, kan HiØ bidra til både bedre utdanningskvalitet og et sterkere omdømme.

Oppsummering av produktene og ressursene som er utviklet og ferdigstilt i prosjektet

- Oppdatert mal og veileder for emnerapport gjelder fra studieåret 2025-2026
- Revidert funksjonsbeskrivelse for emneansvarlig trer i kraft fra 1. august 2025
- *Studenters evaluering av emnet* er anbefalt mal for skriftlig emneevaluering
- *Evaluering for læring og utvikling* er en ressurside for studenter og ansatte ved høghskolen
- Nettskjema er anbefalt verktøy for skriftlig digital emneevaluering
- Digital [håndbok for programtillitsvalgte](#) er publisert, og høghskolen samarbeider med Studentparlamentet om opplæringsopplegg for programtillitsvalgte hver høst

³ Studentene svarer på en skala fra 1 til 5

Videre arbeid etter prosjektets avslutning

Prosjektet har resultert i flere anbefalinger og tiltak som skal følges opp etter prosjektets avslutning. Noe vil bli fulgt opp av medlemmer i arbeidsgruppa, mens noe krever involvering fra andre deler av organisasjonen:

1. HiØ bør følge utviklingen av Nettskjema ved UiO og vurdere å ta i bruk de ekstra funksjonene som gjør Nettskjema til et bedre verktøy for skriftlig emneevaluering. Kvalitetsrådgiver for utdanning kan følge opp dette i samarbeid med aktuelle ressurspersoner fra Digitaliseringsavdelingen.
2. Det bør gjennomføres en pilot på IIØ studieåret 2025-2026 med bruk av semesterevaluering som alternativ til skriftlig sluttevaluering i hvert enkelt emne. Pilotgruppa bør bestå av studieprogramansvarlige (instituttledere og/eller assisterende instituttledere) ved IIØ og kvalitetsrådgiver for utdanning. Det foreslås at en instituttleder på IIØ leder piloten. Seksjonssjef ved PULS kan benyttes som ressursperson i arbeidet.
3. Det planlegges for et digitalt webinar for fagansatte høsten 2025 med temaet evaluering som praksis. Seksjonssjef ved PULS tar ansvar for webinarret, eventuelt i samarbeid med kvalitetsrådgiver for utdanning. Studieprogramansvarlige (instituttledere og assisterende instituttledere) bør følge opp med evaluering som tema på institutt- eller program møter i etterkant av det digitale webinarret om evaluering.
4. Mandatet til programutvalget skal revideres i løpet av 2025-2026 for å styrke funksjonen som møtearena for diskusjoner om utdanningskvalitet. Kvalitetsrådgiver vil ta ansvar for denne prosessen og involvere UKU i arbeidet.
5. Stillingsbeskrivelsen for instituttledere og assisterende instituttledere bør harmonere med den reviderte funksjonsbeskrivelsen for emneansvarlig. Dette er viktig for å bidra til at kvalitetssløyfa skal fungere bedre mellom emneansvarlig og studieprogramansvarlig. Utdanningsdirektør og organisasjonsdirektør vil følge opp dette.

Fra 1. august 2025 vil lederstrukturene ved fakultetene bli endret, og antallet prodekaner blir redusert fra to til én, med et samlet ansvar for både forskning og utdanning. Ansvar for utdanningskvalitet må tydeliggjøres i den nye strukturen for å sikre videre arbeid med kultur for utdanningskvalitet.

Resultatene og anbefalingene fra prosjektet ble presentert og diskutert i rektors ledergruppe 10. juni 2025, og rektor gjorde følgende vedtak 7. juli 2025:

1. Rektor tar produktene og ressursene fra prosjektet til orientering
2. Rektor støtter anbefalte tiltak 1-5 for videre oppfølging etter prosjektets avslutning
3. Rektor vedtar revidert funksjonsbeskrivelse for emneansvarlig, gjeldende fra 1. august 2025

Evaluering	Hvilken lærdom kan man ta med seg fra dette prosjektet?	
Et viktig læringspunkt i prosjektet er betydningen av bred involvering for å utvikle gode løsninger. Medvirkningsprosesser og endringer underveis tar tid, og det er derfor viktig å ta dette med i beregningen når man planlegger et prosjekt. Gode løsninger basert på bred medvirkning vil dessuten gjøre oppfølgingen og implementeringen i organisasjonen enklere i etterkant. Det er avgjørende at prosjektet er godt forankret i høgskolens ledergruppe, slik at det blir prioritert. Likevel kan det oppstå uforutsette hendelser og annet som må prioriteres, og da er fleksibilitet viktig. Det har vi erfart i dette prosjektet ved at omstillingsprosessen som startet høsten 2024, har opptatt mye av fokuset og kapasiteten hos de faglige ledergruppene. Som en følge av dette måtte en planlagt workshop med studieprogramansvarlige avlyses, og endringer ble gjort i prosjektets gjennomføring.		

Et annet læringspunkt fra prosjektet er viktigheten av aktivt å tilrettelegge for at relevant tematikk diskuteres og fremmes på fakultetene. Erfaringer viser at det har vært mange diskusjoner i fagmiljøene om emneevaluering og rapportering underveis. Det er viktig at administrasjonen og faglig ledelse jobber sammen ut i fagmiljøene og tydelig kommuniserer at utviklingen av rutiner og ressurser sikter på å fremme utvikling og være til hjelpe både for ansatte og studenter.

Prosjektet har hatt fordel av at prodekaner utdanning har vært nøkkelpersoner i prosjektets arbeidsgruppe. Gruppen har involvert faglige ledere og gått via de for å involvere og få tilbakemeldinger fra fagansatte. Det er viktig å bruke tid tidlig i prosjektet til å vurdere hvilke nøkkelpersoner som bør inkluderes i arbeidsgruppen, og hvordan man best involverer organisasjonen.

Prosjektmodellen har vært et nyttig verktøy i planleggingen, gjennomføringen og avslutningen av prosjektet. Det ble utarbeidet en konkret og detaljert tidsplan i starten, og denne har vært svært nyttig for å styre prosjektet. Tidsplanen har også blitt justert etter behov underveis i prosjektet.

Emnerapport

Studieprogram:

Emnekode og -navn:

Studiepoeng:

Emnet ble gjennomført semester/år:

Antall oppmeldte studenter i emnet:

Emneansvarlig:

Dato:

Emnerapporten er vesentlig i [høgskolens kvalitetssystem](#) og fylles ut i henhold til veilederen. Kvalitetskomponentene er gjennomgående i emnerapportene, studieprogramrapportene, fakultetenes kvalitetsrapporter og høgskolens kvalitetsrapport for utdanning.

Hvordan emneevalueringer er gjennomført

Sammendrag av studentenes tilbakemeldinger

Gjennomførte tiltak fra forrige rapportering og vurdering av disse

Undervisernes vurdering av kvaliteten i emnet

(*Disse er forventet utfyllt)

1. Forkunnskaper

2. Emnets bidrag til studieprogramkvalitet

3. Læringsmiljøkvalitet*

4. Undervisningskvalitet*

5. Relevanskvalitet

6. Resultatkvalitet*

Planlagte tiltak

Behov

Veileder for emnerapport

Emneansvarlig skal etter hver gjennomføring av emnet utarbeide en emnerapport som lastes opp i Sharepoint via høyskolens nettsider (i pdf-format). Rapporten skal anonymiseres i henhold til personvernforordningen (GDPR).

Emnerapporten er vesentlig i [høyskolens kvalitetssystem](#). Kvalitetskomponentene er gjennomgående i emnerapportene, studieprogramrapportene, fakultetenes kvalitetsrapporter og høyskolens kvalitetsrapport for utdanning. Rapportene er slik en viktig faktor i forbedringssløyfen.

I tillegg til en beskrivelse av gjennomførte emneevalueringer og tilbakemeldinger fra studentene, skal rapporten inneholde undervisernes vurderinger av kvaliteten i emnet; hva som har fungert godt, og hva som bør endres i emnet. Vurderingene skal baseres på dialog med studenter og lærere som har deltatt i undervisningen.

Studieprogramansvarlig har ansvar for å sikre at emneansvarlige laster opp emnerapportene innen fristene; 20. januar for emner i høstsemesteret og 20. juni for emner i vårsemesteret.

Hvordan emneevalueringer er gjennomført

Beskriv hvordan evalueringer av emnet er gjennomført, både underveis- og sluttevaluering, med svarprosent/deltakelse på evalueringene.

Sammendrag av studentenes tilbakemeldinger

Skriv et **kort** sammendrag av studentenes tilbakemeldinger fra emneevalueringene og mulige forbedringsområder.

Gjennomførte tiltak fra forrige rapportering og vurdering av disse

Beskriv og evaluer gjennomførte tiltak og endringer i gjennomføringen av emnet basert på «Planlagte tiltak» fra forrige emnerapport.

Undervisernes vurdering av kvaliteten i emnet

Under følger de ulike kvalitetsområdene som inngår i studieprogramrapporten. Reflekter rundt de kvalitetsområdene som er **relevante** for dette emnet, minimum læringsmiljøkvalitet, undervisningskvalitet og resultatkvalitet.

1. Forkunnskaper (jf. Inntakskvalitet)

Vurder om studentene hadde nødvendige forkunnskaper og faglig nivå for å kunne tilegne seg ny kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i emnet.

2. Emnets bidrag til studieprogramkvalitet

Vurder og begrunn behovet for å revidere emnebeskrivelsen basert på tilbakemeldinger fra studentene og undervisernes erfaringer. (Se det i sammenheng med studieprogrammet som helhet.)

3. Læringsmiljøkvalitet

Vurder læringsmiljøet i emnet (f.eks. organisering, studentmedvirkning, informasjonsflyt, undervisningslokaler og utstyr, universell utforming, ressursbruk av fagmiljø, bruk av studentassistenter).

4. Undervisningskvalitet

Vurder undervisningskvaliteten i emnet (f.eks. undervisnings- og læringsformenenes bidrag til studentenes læringsutbytte, veiledning og oppfølging, bruk av studentaktive læringsformer, integrering av forskning, bruk av digitale undervisnings- og vurderingsformer, studentenes egeninnsats og motivasjon).

For emner med integrert praksis: Vurder integrering av praksis i undervisningen, praksisforberedelse og studenters praksiserfaringer.

5. Relevanskvalitet

Vurder relevanskvaliteten i emnet (f.eks. tilknytning til arbeids- og næringsliv, bruk av arbeidsformer).

6. Resultatkvalitet

Vurder resultatkvaliteten i emnet ut fra tilgjengelig informasjon om følgende indikatorer i

[Fagpersonweb](#):

- Gjennomsnittskarakter og/eller karakterfordeling
- Antall stryk sett i forhold til antall møtt

Planlagte tiltak

Beskriv tiltak som planlegges til neste gjennomføring av emnet med utgangspunkt i vurderinger ovenfor. Disse tiltakene skal vurderes i neste emnerapport under «Gjennomførte tiltak fra forrige rapportering og vurdering av disse».

Behov

Her er det anledning til å gi tilbakemelding om behov eller utfordringer som ikke kan dekkes eller løses på emnenivå, og som dermed krever oppfølging og tiltak på andre nivåer i organisasjonen. Vis sammenheng til vurderinger ovenfor.

Studenters evaluering av emnet

Emneevaluering handler om utvikling av kvaliteten i emnet og skal skje underveis og/eller etter at emnet er gjennomført. Dine tilbakemeldinger er viktige for den løpende utviklingen av emnet slik at utdanningskvaliteten på studieprogrammet blir best mulig for deg og dine medstudenter.

- *Studenters evaluering av emnet* er en skriftlig evaluering mot slutten av gjennomføringen av emnet, og resultatene skal følges opp i dialog mellom studentene og emneansvarlig.
- Besvarelsen av denne skriftlige evalueringen er anonym, og svarene kan ikke spores tilbake til deg. Den vil ikke ha noe å si for din eksamenskarakter.
- Du skal ikke kommentere eller navngi enkeltpersoner i evalueringen.

Egeninnsats, undervisning og læring

Relevante begreper:

Læringsutbytte er beskrivelsen av hva det er forventet at du skal kunne etter bestått emne.

Læringsaktiviteter innebærer f.eks. forelesninger, seminarer, øvings- og laboratoriearbeid, praksis og gruppeaktiviteter.

- 1) I dette emnet bruker jeg i snitt følgende antall timer per uke (inkludert både organiserte læringsaktiviteter og selvstudium):

mindre enn 5 timer, 5-10 timer, 11-20 timer, 21-30 timer, 31-40 timer, over 40 timer

- 2) Jeg har underveis brukt beskrivelsen av emnets læringsutbytte for å forstå hva jeg skal lære i emnet.

1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad

- 3) Jeg opplever at emnets innhold og læringsaktiviteter har gjort meg i stand til å oppnå emnets læringsutbytte.

1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad

- 4) Jeg har deltatt aktivt i emnets læringsaktiviteter.

1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad

- 5) Hvilke forbedringsforslag har du innenfor områdene *egeninnsats, undervisning og læring*?

Informasjon og organisering

- 6) Jeg opplever at det har vært lett å finne informasjon om emnet i Canvas.
1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad
- 7) Jeg synes at emnet har vært godt planlagt og organisert.
1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad
- 8) Hvilke forbedringsforslag har du innenfor områdene *informasjon og organisering*?

Kommunikasjon og samarbeid

- 9) Samarbeid og diskusjon med undervisere og veiledere har gitt meg økt faglig forståelse.
1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad
- 10) Samarbeid og diskusjon med andre studenter har gitt meg økt faglig forståelse.
1 = I veldig liten grad, 2 = I liten grad, 3 = Delvis, 4 = I høy grad, 5 = I veldig høy grad
- 11) Hvilke forbedringsforslag har du innenfor områdene *kommunikasjon og samarbeid*?

Øvrige innspill

- 12) Vi hadde satt stor pris på om du til slutt trekker frem ting som har fungert spesielt bra for din læring og utvikling som student ved dette emnet (for eksempel læringsaktiviteter).

Emneansvarlig kan selv legge til ytterligere påstander/spørsmål.

Tilbakemeldinger fra tillitsvalgte studenter

Her er en kort oppsummering av tilbakemeldingene fra studentråd og tillitsvalgte studenter angående deres erfaringer med emneevaluering, samt forslag til forbedringer:

- De fleste ser nytten av emneevaluering for å kunne gi tilbakemeldinger om hva som fungerer bra og mindre bra i emnet. Mange uttrykker imidlertid usikkerhet om hvordan tilbakemeldingene blir fulgt opp og benyttet til utvikling av emnet. Et eksempel på en slik tilbakemelding: «Syns det er bra at høgskolen har emneevaluering, men det vi studenter ikke vet er om de faktisk bruker evalueringen til å forbedre forelesningene eller justere på det som eventuelt kan forbedres. Vi vet jo ikke om de blir brukt til noe, selv om forelesere sier det er viktig at vi evaluerer emner.»
- Cirka halvparten av tilbakemeldingene indikerer at evalueringene ikke blir fulgt opp. En student kommenterte: «Det virker ikke som at lærerne bruker emneevalueringene til å forbedre opplegg. Etter å ha snakket med flere studenter som har vært gjennom/er på de samme emnene virker det ikke til å ha vært nærmest noe forandring på mange ting.»
- Det kom inn flere forslag til endring av emneevalueringen. Mange foreslo at emneevaluering også bør gjennomføres midtveis i emnet, og det ble etterlyst informasjon om hvordan resultatene følges opp. Det ble etterlyst mer åpenhet og ærlighet rundt prosessen, samt et ønske om et standardisert skjema og at emneevalueringen sendes ut av noen andre enn foreleseren. En student foreslo: «Sendt ut i starten av året emneevalueringene som studentene året før har sendt inn, for å se om det faktisk gjøres tiltak og forbedringer.»

Funksjonsbeskrivelse for emneansvarlig (per 01.08.2025)

Emneansvarlig er den eller de som er faglig ansvarlig for et emne. Emneansvarlig har hovedansvaret for den faglig-pedagogiske utviklingen av det aktuelle emnet, i tillegg til planlegging og gjennomføring. Nedenfor følger en funksjonsbeskrivelse hvor ansvaret har blitt operasjonalisert til hjelp for emneansvarlig. Der emneansvarlig ikke selv utfører alle oppgaver, har emneansvarlig ansvar for at oppgavene utføres i tråd med beskrivelsen nedenfor.

Som emneansvarlig er det forventet at du:

- er kjent med [studieplanen](#) for å sikre en forståelse av emnets rolle i utdanningen, studentenes progresjon og arbeidsbelastning
- er godt kjent med [emnebeskrivelsen](#) og læringsutbyttene, og sørger for at emnet gjennomføres i tråd med disse
- sikrer at emnebeskrivelsen er faglig oppdatert, og utvikler emnet i samarbeid med relevante aktører (internt og eksternt / kollegaer, arbeidsliv etc.)
- sikrer at det er samsvar mellom læringsutbytter, innhold, undervisnings- og læringsformer, arbeidskrav, vurderingsformer og litteratur
- koordinerer emnet dersom det er flere fagansatte/undervisere involvert
- er godt kjent med og følger opp [bestemmelser om studieplanrevisjon](#) og [forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold](#)
- er godt kjent med og følger opp [HiØs kvalitetssystem for utdanning](#) og emneansvarlig sitt ansvar
- er kjent med relevante styringsdokumenter

Før semesterstart forventes det at du:

- utvikler semesterplan/undervisningsplan, og sikrer at ressursbruken er i overensstemmelse med rammer avtalt med studieprogramansvarlig
- har oversikt over tilgjengelige ressurser i emnet (timer til undervisning, ferdighetstrening/simulering, mulighet/behov for innleie av eksterne ressurser, sensur etc.)
- avklarer med studieprogramansvarlig før avtaler med eksterne blir inngått
- sikrer at studentenes forventede totale arbeidsinnsats er i henhold til emnets omfang
- gjennomgår tidligere [emnerapporter](#), og følger opp eventuelle endringsforslag i samarbeid med studieprogramansvarlig. Ved oppstart av emnet skal studentene få informasjon om hva som er endret som følge av tidligere kulls evaluering av emnet
- sjekker karaktersnitt fra tidligere år i [Fagpersonweb](#). Ved høyere strykprosent enn 20 % må emneansvarlig vurdere særskilte tiltak i samråd med studieprogramansvarlig
- planlegger og koordinerer læringsaktiviteter og vurderinger, og avstemmer disse med kollegaer på programmet slik at aktivitetene og vurderingene bidrar til det samlede læringsutbyttet

- legger til rette for variert og studentaktiv undervisning underveis i emnet
- melder behov til timeplanlegger om undervisningsrom innen gitt frist
- klargjør emnet i høgskolens digitale læringsplattform ([Canvas](#)) etter eksisterende mal, og lenker opp til sidene for timeplaner og emnebeskrivelser. Se [Canvas introduksjonskurs](#), Seksjon for pedagogisk utvikling og læring
- For emner med praksis (eventuelt i samråd med (trinn)koordinator):
 - utarbeider informasjon til praksissteder
 - innkaller til og arrangerer møter med praksislærere
 - innkaller til og arrangerer møter med praksisveiledere i samråd med praksisteamet
- reviderer litteraturlister i pensumlistesystemet [Leganto](#) innen gitt frist
- sikrer at emnebeskrivelser og litteratur er publisert korrekt på [høgskolens nettsider](#)

Underveis i semesteret forventes det at du:

- sørger for at studenter og undervisere i emnet kjenner til emnebeskrivelsen
- gir studentene relevant informasjon i læringsplattformen
- følger opp aktiviteter i læringsplattformen
- har dialog med programtillitsvalgt/kulttillitsvalgt
- sørger for at eksterne undervisere blir tatt godt imot
- sikrer at vurderingsresultater på arbeidskrav blir registrert i Fagpersonweb innen gitte frister
- sikrer at eksamensoppgaver (skriftlig/muntlig, ny/utsatt) og [sensorveiledning](#) blir utarbeidet og kvalitetssikret. Oppgavesett må leveres eksamenskontoret innen gitt frist
- gjennomfører eller koordinerer gjennomføringen ved muntlig/praktisk eksamen
- gjennomfører [emneevalueringer](#) og diskuterer resultater og forbedringstiltak med relevante aktører (studenter, kollegaer, studieprogramansvarlig, koordinator etc.). Se [Evaluering for læring og utvikling](#), Seksjon for pedagogisk utvikling og læring
- benytter resultater fra emneevaluering til utvikling av emnet
- er tilgjengelig for spørsmål ved oppstart av eksamen

Ved avslutning av semesteret forventes det at du:

- skriver [emnerapport etter mal](#), og deler denne med kollegaer i emnet før den legges i [Sharepoint](#) innen gitt frist
- gir innspill ved behov for [revisjon av emnet](#) i samarbeid med relevante aktører (kollegaer, studieprogramansvarlig, koordinator etc.)